

nek fognak kézhez adatni." Ezen átirat a m. kir. pénzügy-miniszterium 17409/92. sz. rendeletére hivatkozik s így remélhető, hogy az ország pénzügyi hatóságai e kérdésben valamennyien a jelzett s egyedül helyes eljárást fogják követni.

IRODALOM.

Büntetési rendszerünk reformja. Észrevételek a büntető-törvénykönyv novellájához. Irta dr. Fayer László egy. rk. tanár. Budapest, 1892. Szerző tudvalevőleg egyike a büntetőjog leg-hivatottabb és legszorgalmasabb művelőinek. Irodalmi működése kiválólag gyakorlati irányu. A fenti kis dolgozat is oly természetű. Kritikailag méltatja a kormány által közrebocsátott büntetőtörv. novellát és egyben adja saját formulázott törvényjavaslatát és végül közöl rendkívüli érdekes feltételes ítéleteket a régi magyar praxisból, melyekkel igazolni akarja, hogy ezen intézmény, melylyel a külföldön oly nagy hűhóval vannak, Magyarországon évszázadok óta meghonosodott.

*

Encyklopädie des gesamten Eisenbahnwesens in alphabetischer Anordnung. Kiadta dr. Viktor Röhl. A szerkesztőségben segédkeztek *Kienesperger F.* és *Ch. Lang.* Bécs, 1892. Gerod Károly fiánál. A haladás és az alkotások lázas korszakában, gyakran felejtí az ember, hogy hátra is kellene nézni, összegyűjtendő rendszeres formában azt, a mi már megvan. És ebben a nemtörődömségben, a folyton való előretörékvés közepette gyakorta oda szoktunk jutni, hogy fájdalommal és sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy elzártuk magunk elől az utat hátra felé és elvesztettük azt a fonalat, a mely bennünket az egészhez lánczol. A jeleztem tétel igazságát talán egyetlen téren sem tapasztalhatni olyan mértékben, mint a közlekedés terén; mert az emberi szellem tevékenységének egyetlen terén sem növekedett talán a produkció, minőségileg és mennyiségileg olyan óriásira, mint ép ezen a téren. Az egyes emberre nézve lehetetlen ma már a közlekedési ügy óriási terrenumán teljesen eligazodni. Ezt a lehetetlenséget iparkodik elenyésztetni a fent czimzett mű, a melynek kiadását nem csak a műszaki körökben üdvözölték örömmel, de szívesen fogadták azt a jogászok is. E lapok olvasóinak nagy része is örömmel keresik majd fel a könyv czikkelyeit, ha a vasutakról, azoknak nevezetes és messzehatóságú jogi jelenségeiről kíván kimerítő jogi utmutatót. Mi e helyen ép ezért a könyvnek csupán szakmánkba vágó czikkelyei említjük föl, ezek: *Frachtrecht*, irta dr. Eger; *Internationales Frachtrecht*, irta dr. Gerstner; *Haftpflcht*, irta dr. Röhl; *Heimfallsrecht*, irta dr. v. Neumann.

(b.)

L. Goldschmidt. *Handbuch des Handelsrechts.* Harmadik teljesen átdolgozott kiadás. I. kötet. I. rész. *Universalgeschichte des Handelsrechts.* Stuttgart. A címzett mű első kötetének első része tulajdonképpen teljesen új műve a tudós szerzőnek. A kereskedelmi jog általános története egészen új része Goldschmidt művének. Bár az első két kiadás első köteteiből sem hiányzott a kereskedelmi jog általános fejlődésének története, mégsem volt az összevágó feldolgozása az egész jog fejlődésének. Ezt a diszharmoniót szüntette meg a tudós szerző jelen művének első részével, a melyben a kereskedelmi jog egyetemes történeti fejlődését adja általános jogi és művelődéstörténeti szempontból. Aránylag szűkre szabott helyen a különböző források és az irodalom óriási anyagghalmazát van feldolgozva, a miközben az alapfogalmak előadása folyamán (1—45 old.) mintegy szemmel láthatni azt a küzdelmet, a melyet a szerző alkotó ereje vívott, a kereskedelem és a kereskedelmi jog alapfogalmának és a fejlődési menetének szabatos kifejlése érdekében, a rendelkezésére álló óriási anyagghalmazmal. A míg a szerző az ókorra és középkor első felére vonatkozó jogtörténeti vizsgálatait a lehető legtömörebben iparkodik előadni — csodálatos tudását igazolván be a történeti tudomány által összehordott anyagnak — addig a középtenger államainak forgalmi jogát széles és a jogalkotás tények még az egyes jogi intézmények fejlődésének messze menő fejtegetése kapcsán tárgyalja. E tárgyalások kapcsán olyan érdekes fejtegetésekkel találkozunk, hogy hamarosan nem ismerünk művet, a melynek tanulmányozását melegebben lehetne ajánlani Goldschmidt említett művénél. Természetes, hogy a jeleztem tárgyalások kapcsán az előadás is élénkebb, mint a könyv első 100 lapján, a mely elvont fogalmak fejtegetésével foglalkozik. A szóban levő első kötet a római jog középkori eredményeivel foglalkozik, nevezetesen fejtegeti a személyjogot; az ügynök jogát, a társasági vállalkozásokat, a dologi jogot, a szerződési jogot, a tengeri jogot, a biztosítást, végül az okirat és váltójogot.

(dr. b. p.)

*

De l'assurance obligatoire contre les accidents et les maladies, spécialement en Suisse, par M. Ernest Cérésóle. — Lausanne, Rouge, 1892. A Svájcban meghonosítandó kötelező baleset és betegség ellen kötendő biztosítás érdekében írta meg Cérésóle 164 oldalas munkáját. A jeles dolgozat első része az idevágó jog és történet kifejlésével foglalkozik és fokozatosan magyarázatja általában a biztosításra vonatkozó különféle törvényes intézkedéseket, továbbá a kötelező baleset- és betegség elleni biztosítást szabályozó törvényes intézkedéseket és végül e kérdésnek történeti fejleményét Svájcban. A mű második részében azokat az indító okokat fejtegeti Cérésóle, a melyek az ő véleménye szerint döntők lehetnek a helvéciai konfede-

rációban a kötelező biztosításnak behozatalára; végül, miután megvizsgálta a biztosítás általánosításának lehetőségét, fejtegeti a biztosítás kockázatának természetét külön a balesetek és külön a megbetegedések ellen kötött biztosításra vonatkozólag. Egy külön fejezetben, a melynek *l'assuré* a czime, azt fejtegeti, hogy a kötelező biztosítás keresztülvitelére szükséges, hogy a munkabér egy bizonyos maximumnál nagyobb ne lehessen, hogy a kockázat korlátolt legyen, hogy a foglalkozások lehetőleg állandósítsanak, végül, hogy a biztosított megállapított kor-minimumot elért legyen. A biztosítás gazdasági jelentőségét és jogi helyzetét szintén önálló fejezetben fejti ki Césérole; mély mederben adja elő a magán- és állambiztosítás minden formáját. Az utolsó fejezetben a segélynyújtások módját magyarázgatja a szerző és ez a fejezet a mű legsikerültebb része. Lehetetlen, hogy e helyütt részletes fejtegetésébe bocsátkozzunk a Césérole felállította teoriának; de szóvá tettük a művet és ajánljuk mindazoknak, a kik a biztosítás kérdésével foglalkoznak.

(b. p.)

